

Vnější ekonomické prostředí

Čtvrtý tutoriál

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Doc. Mgr. Ing. Michal Tvrdoň, Ph.D.
Katedra ekonomie a veřejné správy

- Ekonomická integrace představuje proces, který je výsledkem vzájemného a postupného prorůstání, propojování, následného přizpůsobování a sblížování národních ekonomik, kdy se z národních celků stávají větší nadnárodní celky
    - **Internacionalizace** = prorůstání ekonomik, které má převážně mikroekonomickou povahu, jejímž základem je mezinárodní dělba práce.
    - **Interdependence** = vzájemná závislost národních ekonomik.
  - jestliže internacionalizace a interdependence jsou přirozené jevy, jež se prosazují zejména na mikroekonomické úrovni, potom ekonomická integrace je čistě projev politické vůle daných států - zpravidla se tak děje pomocí dohody mezi vládami daných zemí, jež určuje na základě mezinárodní smlouvy podobu ekonomické integrace
-

Stupně ekonomické integrace

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Pásmo volného obchodu
  - Celní unie
  - Společný trh
  - Primární hospodářská unie
  - Rozvinutá hospodářská unie
  - Formativní hospodářská a měnová unie
  - Hospodářská a měnová unie
  - Politická unie.
-

Vymezení Evropské unie

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Evropská unie je jakožto mezinárodní organizace subjekt mezinárodního práva
  - Jejími členy jsou některé evropské státy (v současnosti 28)
  - forma integrace, na základě které byla Evropská unie vytvořena, je však odlišná od klasické metody mezistátní spolupráce a jedná se o nadstátní formu integrace, která je charakteristická částečným přenosem suverenity z národních států na tuto mezinárodní organizaci
-

Mezinárodní organizace klasického typu

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- je založena mezinárodní smlouvou mezi zakládajícími členy,
  - svrchovaná rovnost států, což se projevuje zejména u hlasování, kdy zpravidla platí, že každý stát mívá jeden hlas, a to bez ohledu na jeho velikost,
  - disponuje dvěma typy orgánů – (i) rozhodovací – v těch jsou zastoupeny členské státy a kde se vytvářejí zásadní rozhodnutí o dalším směřování dané mezinárodní organizace (ii) výkonné, jež v praxi realizují rozhodnutí schválená v rozhodovacích orgánech,
  - nemůže sama o sobě právně zavazovat své členské země proti jejich vůli a přijímací se zpravidla pouze nezávazné deklarace či prohlášení, může však vzniknout i mezi-národní smlouva ale je závazná jen pro ty, kteří ji podepíší,
  - financování aktivit závisí na vůli členských států, zpravidla na příspěvcích.
-

Specifika Evropské unie

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
ODNĚ PODNIKATELSKÁ
LTA V KARVINĚ

Klasická mezinárodní organizace	Evropská unie – specifický typ
Založena mezinárodní smlouvou	Založena mezinárodní smlouvou (viz smlouvy z let 1952, 1958)
Svrchovaná rovnost států	Neplatí u všech oblastí, v mnoha oblastech může být členský stát přehlasován
Rozpočet je malý a založen na členských příspěvcích	Rozpočet je výrazně větší a kromě členských příspěvků existují i vlastní zdroje (cla apod.)
Neexistuje vlastní právní řád – vše se řídí mezinárodním právem veřejným, pouze deklarace, rezoluce či charty	Existuje vlastní právní systém, který může zavazovat i fyzické a právnické osoby v EU
Členské státy nepřenášejí na orgány své pravomoci - rozhodovací (např. valné shromáždění) a výkonné (např. generální sekretariát)	Členské státy přenášejí na orgány EU část svých pravomocí (např. měnová politika, obchodní politika), orgány s pravomocí legislativní, soudní i výkonné

- Schopnost orgánů EU tvořit právo => vytvářejí tak vlastní právní řád
  - Omezení suverénních práv členských států (prvek nadstátnosti) spočívající v přenesení části suverénních práv států na nadnárodní entity
  - Právo EU je právním řádem sui generis – právo svého druhu, jež kombinuje prvky práva mezinárodního, komunitárního a vnitrostátního
  - Bezprostřední aplikovatelnost evropského práva – plná a jednotná použitelnost ve všech členských státech a současně možnost ukládat povinnosti a zakládat práva jak státům, tak i osobám (PO, FO)
  - Přednost evropského práva – nemůže být národním právem ani zrušeno, ani změněno a v případě kolize národního práva s evropským má evropské právo přednost
-

- Závaznost některých rozhodnutí orgánu EU i přes nesouhlas členských států (v případě hlasování na principu kvalifikované většiny nebo dvojí většiny), což výrazně narušuje zásadu svrchované rovnosti států
  - Dvojí systém soudní ochrany (jak na úrovni komunitární (unijní), tak vnitrostátní) při aplikaci práva EU
  - Má dopad na postupnou harmonizaci, unifikaci či europeizaci právních systémů členských zemí
  - Právo EU je: i) otevřené; ii) pragmatické; a iii) fragmentární povahy
-

Srovnání vnitrostátního práva a práva EU

Vnitrostátní právo (např. ČR)	Evropská unie – specifický právní řád
<p>1. Ústava a ústavní zákony + LZPS 2. Zákony 3. Vyhlášky a další normy obcí či krajů</p> <p>+ ČR podepisuje celou řadu mezinárodních smluv</p>	<p>1. Mezinárodní smlouvy + LZP EU = primární právo 2. Legislativní akty orgánů EU – nařízení, směrnice či rozhodnutí = sekundární právo 3. Judikatura Soudního dvora EU</p> <p>+ EU podepisuje celou řadu mezinárodních smluv</p>
<p><u>Soudní systém:</u></p> <p>1. Ústavní soud 2. Nejvyšší soud, Vrchní soud... okresní soud</p>	<p><u>Soudní systém EU:</u></p> <p>1. Soudní dvůr 2. Tribunál 3. Soud pro veřejnou službu</p> <p>+ na aplikaci evropského práva se podílejí i národní soudy členských zemí</p>
<p>Aby byla norma mezinárodního práva závazná pro fyzické i právnické osoby je nutná změna vnitrostátního práva v duchu této normy</p>	<p>Toto není u všech norem nutné (viz např. směrnice vs. nařízení)</p>

- akty členských států, kam patří primární právo a subsidiární smlouvy
  - akty zástupců členských států
  - subsidiární smlouvy
  - akty orgánů EU, kam řadíme sekundární právo
  - judikatura Soudního dvora EU
-

Akty členských států – primární právo

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Má v podstatě povahu ústavního práva, vymezuje předmět, subjekty a principy evropského práva
  - Je vytvářené mezinárodními smlouvami o integraci, které uzavřely jednotlivé členské státy, hovoříme tedy o tzv. aktech členských zemí. Za nejdůležitější dokumenty primárního práva je možno pokládat např. zřizovací smlouvy (tučně) a jejich novelizace:
    1. **Smlouvu o zřízení ESUO** (Pařížská smlouva) – platnost do roku 2002
    2. **Smlouvu o zřízení EHS** (Římská smlouva) – dnešní název je **Smlouva o fungování Evropské unie**
    3. **Smlouvu o zřízení ESAE** (Římská smlouva)
    4. Smlouvu o ustavení jediné Rady a jediné Komise Evropských společenství
    5. Akt o jednotné Evropě
    6. **Smlouvu o Evropské unii**
    7. Amsterodamskou smlouvu
    8. Niceská smlouva
    9. Lisabonská smlouva
  - + smlouvy o přistoupení nových členských zemí
-

Akty členských států

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **subsidiární smlouvy** – daly by se označit jako podpůrné či dodatečné smlouvy jsou rovněž dohody sjednané mezi členskými státy, jejichž předmět nespadá do kompetencí Unie, avšak mající značnou důležitost pro zajištění její činnosti.
  - **akty zástupců členských států** – členové Rady na některých jejích zasedáních přijímají usnesení jako zástupci svých států a nikoli jako členové Rady. Přijatý akt pak není aktem Rady, nýbrž aktem těchto zástupců a bývá podle toho označován. Právní povaha těchto zemí může být různá – od mezinárodních smluv až po právně nezávazná stanoviska.
  - **akty smíšené povahy** – mezi akty smíšené povahy řadíme mezinárodní smlouvy, které uzavírá Evropská unie se třetími zeměmi, tedy nečlenskými zeměmi, nebo mezinárodními organizacemi. Mezi tento druh smluv patří zejména různé obchodní dohody, kooperační dohody či asociační dohody uzavírané s kandidátskými zeměmi.
-

Sekundární právo

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- skupina právních norem, které jsou podřízeny primárnímu. Jinými slovy to znamená, že sekundární právo musí být v souladu s primárním právem. Jestliže primární právo je výsledkem činnosti členských států (tzv. akty členských států), potom sekundární právo je výsledkem činnosti institucí EU (tzv. akty orgánů EU). Právní akty v rámci sekundárního práva jsou vydávány na základě ustanovení zřizovacích smluv a v podstatě podrobněji upravují vztahy vymezené v primárním právu
  - Sekundární právo EU se dělí na dvě základní kategorie:
    - závazné, jež je tvořeno nařízeními, směrnicemi a rozhodnutími
    - nezávazné, jež je tvořeno doporučeními a názory.
-

Závazné legislativní normy - NAŘÍZENÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Závazný akt normativní povahy
  - Obecně závazný jak na úrovni EU, tak na úrovni jednotlivých členských zemí
  - Zavazuje jak členské státy, tak vnitrostátní subjekty práva
  - Má povahu zákona
  - Přenos do národního práva probíhá automaticky (bez recepce na vnitrostátní úrovni) tj. bezprostředně použitelný v každém členském státu
-

Závazné legislativní normy - SMĚRNICE

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Nemá závaznost ve vztahu k jednotlivcům, zavazuje pouze členské země
  - Navíc předepisuje jen výsledek, jehož se má dosáhnout, ale formy a metody dosažení tohoto cíle ponechává na volbě členského státu
  - Zpravidla obsahují lhůtu pro transpozici či implementaci směrnice do národních právních systémů=>nepodaří-li se to, pak hrozí členskému státu několik druhů žalob
  - Závazná je pro subjekty až po implementaci
-

Závazné legislativní normy - ROZHODNUTÍ

- Zpravidla individuálním aktem zavazujícím pouze subjekty, jimž je adresováno
  - Adresátem může být jak členský stát, tak i jiné subjekty
  - Typické v oblasti hospod.soutěže (např. povolování fúzí, přípustnost státní podpory apod.)
  - Existují ale i rozhodnutí normativní povahy (např. Rozhodnutí o zřízení Soudu prvního stupně)
-

Judikatura Soudního dvora (SD)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Rozhodovací činnost SD přispívá k rozvoji evropského práva
  - Důvodem je mnohdy nejednoznačnost příslušných ustanovení či příliš obecné formulace=>SD kreativně doplňuje, precizuje jednotlivé právní instituty (např. Dassonville)
  - Někdy SD vytvoří zcela nové instituty – např. zásadu přímé použitelnosti, přímého účinku a aplikační přednosti (ve zřizovacích smlouvách nenajdeme)
  - Zpravidla se tak děje v rámci řízení o předběžné otázce (i když formálně SD právo pouze vykládá, de facto jej i tvoří)
  - SD i mění svoji předchozí judikaturu (změní názor)
  - Národní soudy musí respektovat judikaturu SD, která se týká případu, který rozhodují (! Není zde ale vztah nadřízenosti a podřízenosti)
-

Institucionální rámec EU

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Neuplatňuje se klasická dělba moci (moc soudní, legislativní a exekutivní)
  - Oddělena je pouze soudní moc (Soudní dvůr EU)
  - Legislativní moc připadá Radě, EP ale i Komisi a ECB
  - Exekutivu řídí hlavně Komise, částečně i Rada a Evropská rada
  - Někdy je tento systém dělby moci kritizován jako nelegitimní a nedemokratický
-

Evropská rada

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Nejvyšší politický orgán EU, tzv. „evropský summit“
  - Nejvyšší představitelé členských zemí (premiéři nebo prezidenti)
  - Členem je kromě 28 nejvyšších představitelů zemí EU i stálý předseda ER (v současnosti Donald Tusk)
  - Plnoprávným členem je i předseda Komise (nemá ale hlasovací práva)
  - Přítomen je i vysoký představitel Unie pro ZVBP
  - Zástupci hájí zájmy svých zemí
-

Evropská rada

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- Poskytuje nezbytné podnětů pro rozvoj integrace a vymezuje obecné politické směry tohoto rozvoje
  - Např. stanovení kodaňských kritérií na zasedání ER v Kodani (1993) nebo záměr dokončit JVT (Milán, 1985)
  - Finanční záležitosti – ER také rozhoduje o otázkách spojených s financováním Unie
  - SZBP – diskutují se aktuální události světové politiky, občas i speciální hosté (např. Putin)
-

- Nejvyšší orgán s legislativní funkcí
  - Je tvořena 28 zástupci členských států (ministři), její složení je variabilní (složení se mění dle dané problematiky)
  - Zasedá v měsíčních intervalech
  - Mezivládní charakter (jsou hájeny zájmy členských zemí)
  - Předsednictví v Radě se mění každý půlrok
-

Rada - poslání

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Schvalovat evropské právní předpisy (nařízení a směrnice)– v mnohých politických oblastech spolu s Evropským parlamentem.
  - Koordinovat hlavní směry hospodářské politiky členských států.
  - Uzavírat mezinárodní smlouvy mezi EU a dalšími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi.
  - Spolu s Evropským parlamentem schvalovat rozpočet EU.
  - Rozvíjet společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP) založenou na směrech stanovených Evropskou radou.
  - Koordinovat spolupráci vnitrostátních soudů a policejních složek v trestních věcech.
-

Rada - hlasování

- Hlasuje se pomocí tzv. **dvojí většiny** (od roku 2014):
    - a) 55 % členů Rady (států) nebo 72 % a
    - b) 65 % obyvatel Unie.
  - Hlasování na základě **jednomyslnosti** (členský stát má právo veta) přetrvává v oblasti daní, sociálního zabezpečení, zahraniční politiky, společné obrany, jazykových pravidel, policejní spolupráce a oblasti sídel institucí.
  - Blokační menšinu mohou vytvořit minimálně 4 členové Rady (státy). Lisabonská smlouva má také přinést větší transparentnost, neboť všechna jednání a rozhodnutí Rady v legislativní oblasti se budou zveřejňovat.
-

- Instituce stálé povahy
  - Nadstátní (supranacionální) charakter
  - Nezávislá na členských státech
  - Zastává celoevropský zájem
  - Jak administrativně-byrokratická, tak politická složka
  - Dvojí možný výklad pojmu „Komise“
  - Tzv. „motor integrace“
-

Komise - úkoly

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- navrhopvat právní předpisy Radě a Evropskému parlamentu;
  - kontroluje dodržování hospodářské soutěže v rámci vnitřního trhu Evropské unie
  - řídit a provádět politiky EU a rozpočet EU;
  - vymáhat evropské právo (společně se Soudním dvorem);
  - zastupovat Evropskou unii na mezinárodní scéně, např. vyjednáváním dohod mezi EU a ostatními zeměmi
-

Komise – delegovaná legislativní pravomoc

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Ve smlouvách není definováno
  - Důvody: potřeba rychlé reakce na dané otázky či problémy
  - Skrze klasický legislativní proces by to ale trvalo dlouho=>delegace pravomoci z Rady na Komisi (něco jako když Parlament deleguje pravomoci na vládu či ministerstva – různé nařízení či vyhlášky)
  - Takto přijaté akty tvoří většinu sekundárních právních předpisů (Komise vydá více směrnic než Rada a Parlament)
  - Většina těchto aktů je vysoce technické či administrativní povahy v oblasti zemědělství (např. změna výkupních cen), hospodářské soutěže (povolení fúze apod.)
-

-

Evropský parlament

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Hlavním sídlem Evropského parlamentu je francouzský Štrasburk (ale i Brusel a Lucemburk)
  - Současný počet členů Evropského parlamentu (tj. 2014–2019) činí nyní 751
  - volen občany Evropské unie, aby zastupoval jejich zájmy
  - od roku 1979 jsou jeho členové voleni přímo
  - Členové Evropského parlamentu nezasedají v rámci národních bloků, nýbrž v rámci šesti celoevropských politických frakcí.
-

Nejčastěji pomocí tzv. **řádného legislativního procesu:**

- stanovisko EP musí být Radou respektováno, v podstatě je EP roven Radě, obě instituce mají právo veta
- Návrh je zpracován Komisí a souběžně předložen Radě a EP
- Od jednotlivých stanovisek se pak odvíjí poměrně složitý procedurální běh událostí
- Akty schválené touto procedurou jsou vydávány pod hlavičkou EP a Rady a podepisují je předsedové obou institucí
- Používá se v oblasti volného pohybu pracovníků, podnikání, služeb, vnitřního trhu, ochrany životního prostředí, ochrany spotřebitele, výzkumu a dále v oblasti kultury, vzdělávání a ochrany zdraví obyvatelstva.

Dále pomocí tzv. **zvláštního legislativního procesu**

Soudní dvůr Evropské unie

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- založen v roce 1952 Smlouvou o založení ESUO
  - sídlo v Lucemburku
  - přezkoumává legalitu aktů orgánů EU
  - zajišťuje, aby právní předpisy EU byly vykládány a uplatňovány ve všech zemích EU stejně (na žádost vnitrostátních soudů)
  - zajišťuje, aby členské státy a orgány EU jednaly v souladu s požadavky evropského práva
  - má pravomoc řešit právní spory mezi členskými státy EU, orgány EU, podniky i fyzickými osobami.
  - Celkem cca 15 tis. rozsudků
  - Členění: a) Soudní dvůr; b) Tribunál; c) soudní komora Soud pro veřejnou službu
-

Soudní dvůr – druhy řízení

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **řízení o předběžné otázce** – národní soudy se dotazují jak interpretovat a aplikovat ustanovení evropského práva
  - **řízení o porušení Smlouvy** – zpravidla proti členských státům, které neaplikovaly evropské právo
  - **řízení o prohlášení neplatnosti** – zpravidla snaha o zrušení legislativního aktu (např. směrnice), který odporuje primárnímu právu nebo základním lidským právům
  - **řízení o nečinnosti** – zpravidla proti institucím EU, které měly přijmout nějaké rozhodnutí, ale neučinily tak
  - **přímé žaloby** – podávají jednotlivci, společnosti či organizace (kterým vznikla škoda) proti rozhodnutím EU nebo její činnosti
-

Zejména kauzy týkající se hospodářské soutěže:

- přímé žaloby podané fyzickými nebo právnickými osobami, které směřují proti aktům orgánů Unie
  - žaloby podané členskými státy proti Komisi
  - žaloby v oblasti státních podpor, ochranných obchodních opatření apod.
  - žaloby o náhradě škody
  - ochranné známky
-

Soud pro veřejnou službu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vznikl na základě přetíženosti Tribunálu (hlavně zaměstnanecké spory) => řeší spory mezi Unií a jejími zaměstnanci (cca 35 tis.)
  - Je možno se odvolat k Tribunálu
  - Spory ohledně odměňování, služební postup, přijímání, disciplinární opatření atd.
  - Nebo se spory týkají systému sociálního zabezpečení (nemoc, stáří, invalidita, pracovní úrazy, rodinné přídavky atd.)
-

Hospodářská politika Evropské unie

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Základním východiskem hospodářské politiky Evropské unie je svobodný trh bez omezení (tzv. vnitřní trh), avšak s řadou pravidel, která jsou nezbytná pro hladké fungování hospodářské výměny a pro ekonomickou a sociální soudržnost ve společném hospodářském prostoru.
  - čtyři charakteristické znaky hospodářské politiky Unie:
    1. jednotný vnitřní trh s volným pohybem zboží, služeb, osob a kapitálu,
    2. koordinace makroekonomické politiky včetně závazných pravidel pro fiskální politiku,
    3. společná politika ve prospěch strukturální adaptace a regionálního rozvoje,
    4. uplatňování politiky soutěže a dalších opatření k upevňování tržních mechanismů.
-

Hospodářská politika Evropské unie - cíle

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- podporovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel;
  - poskytovat svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví a přecházení a potírání zločinnosti;
  - udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí;
  - podpora vědeckého a technického pokroku;
  - bojovat proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporovat sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte;
  - podporovat hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy;
  - vytvoření hospodářské a měnové unie, jejíž měnou je euro.
-

Hospodářská politika Evropské unie

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- Evropská unie je mezinárodní organizací sui generis, jež je založena na principu tzv. supranacionální integrace, tj. na přenesení výkonu určitých dílčích hospodářských politik na společné orgány;
  - Spektrum dílčích hospodářských politik je užší ve srovnání se státy a je definováno v zakládacích smlouvách (SFEU, SEU). Toto omezení vychází z toho, že přenesení pravomocí došlo jen u vybraných hospodářských politik, zejména těch, které jsou nezbytné k dosažení hlavních cílů, byť se seznam těchto dílčích politik v průběhu času výrazně rozšířil;
  - Orgány Unie mají při výkonu dílčích hospodářských politik různé pravomoci (výlučné, sdílené či koordinované).
-

Výlučné pravomoci

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- vytvářet a přijímat právně závazné akty pouze Unie a členské státy tak mohou činit pouze tehdy, jsou-li k tomu Unií zmocněny nebo provádějí-li akty Unie. Orgány EU se při výkonu těchto pravomocí nemusejí řídit principem subsidiarity, principem proporcionality však ano:
    - Celní unie;
    - Stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu;
    - Měnová politiky pro členské státy, jejichž měnou je euro;
    - Zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky;
    - Společná obchodní politika.
-

Sdílené pravomoci

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- pravomoci, při jejichž výkonu sdílejí tyto pravomoci orgány Unie s členskými státy (uplatňuje se tak princip komplementarity)
  - členské státy vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém ji Unie nevykonala
  - Na rozdíl od výlučných pravomocí musejí orgány respektovat i princip subsidiarity:
    1. Vnitřní trh;
    2. Sociální politika;
    3. Hospodářská, sociální a územní soudržnost;
    4. Zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů;
    5. Životní prostředí;
    6. Ochrana spotřebitele;
    7. Doprava;
    8. Transevropské sítě;
    9. Energetika;
    10. Prostor svobody, bezpečnosti a práva;
    11. Společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví.
-

Sdílené pravomoci

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- V některých oblastech naopak Unie pouze podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států, aniž by přitom v těchto oblastech nahrazovala jejich pravomoc. Rozhodující pravomoc si tak ponechávají členské státy:
    1. Ochrana a zlepšování lidského zdraví;
    2. Průmysl;
    3. Kultura;
    4. Cestovní ruch;
    5. Všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport;
    6. Civilní ochrana;
    7. Správní spolupráce.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost
